

Kommenteeritav osa (punkti number)	Kommentaar
<p>Krediidiinkassode ja -ostjate seadus</p> <p>§ 2. Seaduse kohaldamine (4) Käesolevat seadust ei kohaldata: 4) notarile, kohtutäiturile, pankrotihaldurile ja advokaadile, kui nad tegelevad käesoleva seaduse § 3 lõikes 2 nimetatud tegevusega oma <u>kutsetegevuse raames</u>.</p>	<p>Võlgade menetlemine on oma olemuselt sarnane õigusabi tööga- peetakse läbirääkimisi lepingut mittetäitnud osapoolega ning kui see ei õnnestu, siis pöörduakse kohtusse. Antud välistuse korral on mõistlik kogu krediidiinkassot teha advokaadi kutsetegevuse raames ning sellisel juhul ei vaja selline tegevus litsentsi ega rakendu ükski käesolevast seadusest tulenev piirang. Teeme ettepaneku lisada täpsustus, et oleks lubatud „...advokaadil üksiknõude sissenõudmise raames“.</p>
<p>§ 3. Krediidiinkasso, krediidihaldustegevus, ja krediidiostja (1) Krediidiinkasso on käesoleva seaduse tähenduses äriühing, mis tegeleb krediidihaldustegevusega ja mille kohaselt ta oma peamise ja püsiva tegevusena <u>haldab ise</u> või krediidiostja nimel õigusi ja kohustusi, mis on seotud krediidiasutuse või krediidiandja viivises olevas krediidilepinguga või sellest lepingust tulenevate nõuetega, ja korraldab nende täitmist.</p>	<p>Palume täpsustada kas § 3 lg 1 „...haldab ise...“ on peetud silmas – haldab ise kui krediidiostjana?</p> <p>Seletuskirja terminoloogia osa ei ava selgelt tegelikku mõistet. Selgitame, et inkassod enamasti nii on ise krediidiostjad (tegelevad nõuete haldamisega) kui ka osutavad sissenõude teenust krediidiasutustele, krediidiandjatele kui ka krediidiostjatele.</p>
<p>§ 3. Krediidiinkasso, krediidihaldustegevus, ja krediidiostja (9) Kui tarbijakrediidilepingust tulenev kohustus on muutunud sissenõutavaks ja sellest tuleneva nõude on omandanud krediidiinkasso, võib krediidiinkasso krediidisaaajaga sõlmitud lepingu või sellest tuleneva nõude ümber kujundada üksnes juhul, kui see ei muuda krediidisaaaja olukorda halvemaks ja selle tulemusel suudab krediidisaaaja tõenäoliselt oma kohustused täita. Eelnimetatuga seoses <u>võib krediidiinkasso teha ettepaneku</u>: 1) krediidilepingu tähtaja pikendamiseks; 2) tagasimakse tasumise täielikuks või osaliseks edasilükkamiseks teatud ajavahemikuks;</p>	<p>Ettepanekuna loetletud lahendused on teostatavad siis, kui krediidileping ei ole veel üles öeldud ehk on kehtiv. Kui krediidileping on üles öeldud, ei saa kliendile teha ettepanekut intressi muutmiseks ega tagasimakse perioodi pikendamiseks. Kui krediidiinkasso ei oma lisaks krediidiandja tegevusluba, puuduvad tal ka õigused selliste ettepanekute tegemiseks. Selle tulemusena kaob mõte nõude ümberkujundamiseks või maksegraafikute sõlmimiseks. Kui võlgnik saab nõudekirja peab ta tasuma kogu nõude summa, kuna teisi lahendusi ei ole võimalik krediidiinkassol pakkuda.</p>

<p>3) võlast osaliselt loobuda ja erinevatest tarbijakrediidilepingutest tulenevate võlgade summeerimiseks;</p> <p>4) intressimäära muutmiseks, kuid mitte sellisel kujul, mis suurendab krediidisaaaja kohustusi.</p>	
<p>§ 4. Muud kasutatavad mõisted</p> <p>(8) Krediidiinkasso sihtriik käesoleva seaduse tähenduses on riik, mis ei ole krediidiinkasso päritoluriik, kus on tema filiaal või kus ta tegeleb krediidihaldustegevusega, või lepinguriik, kus on <u>krediidisaaaja elukoht või registrijärgne asukoht</u> või, kui tal oma lepinguriigi õiguse kohaselt registrijärgset asukohta ei ole, siis lepinguriik, kus asub tema peakontor.</p>	<p>Selgitame, et krediidiinkasso ega krediidiostja ei tea menetluse alguse hetkel, kus riigis eraisikust krediidisaaaja viibib. Näeme, et pole otstarbekas nõuda menetluse lõpetamist nende võlgnike suhtes põhjusel, et vastavas sihtriigis puudub menetlusõigus. Täna toimub võlgnikega suhtlus peamiselt elektrooniliselt. Samuti tundub ebamõistlik nõue, et iga üksiku juhtumi tõttu peaks erinevates riikides taotlema vastavat tegevusluba.</p> <p>Olemasolevas sõnastuses regulatsioon põhjustaks suuremaid kahjusid krediidiandjatele, sest võlgniku välisriiki kolides, ei tohiks võlga sisse nõuda. Eraisikute puhul tooksime välja, et arvestades Eesti elanike arvu väiksust on selliseid võlglasti igas riigis hüpoteetiliselt kuni 100, millest tulenevalt ei ole ka ühelgi sihtriigi teenusosutajal huvi nii väikese mahuga tegelemise vastu. Põhimõte, et seadusega keelatakse oma võlglase vastu pöördumist (kirjavahetuse või kohtu kaudu), kui ta asub teises riigis on väga ebaproportsionaalne piirang. Toome välja, et nt krediidiasutustel pole keelatud laenulepinguga seotud toimingud, kui isik elab paralleelselt teises riigis. Praktilise poole pealt saame välja tuua, et eelmise majanduskriisi ajal kasutasid võlglased massiliselt enda väljaregistreerimist rahvastikuregistrist ja märkisid elukohaks välisriigis asuvaid aadresse.</p> <p>Teeme ettepaneku, et sätestada kogu regulatsioon selliselt, et krediidiinkassol on õigus menetleda siis, kui krediidisaaaja elukoht oli Eestis krediidilepingu sõlmimise hetkel.</p>
<p>§ 17. Krediidiinkasso tegevus välisriigis</p> <p>(2) Piiriülene teenus on krediidiinkasso teenus, mida ta osutab välisriigis, kus krediidiinkasso ega tema filiaal ei ole <u>registreeritud</u>.</p>	<p>Lisaks eelmises punktis toodud selgitustele toome välja, et Eesti inkassoettevõtete menetluses on hinnanguliselt üle 5000 menetluse, mille puhul võlgnik on asunud elama väljapoole Eestit. Võlgniku</p>

	<p>suhtlus käib kas elektrooniliste sidevahendite kaudu või kelle suhtes teostatakse rahvusvahelise maksekäsu või rahvusvahelise täitekorralduse abil menetlust. Eelnimetatud nõuete koguväärtus ulatub miljonitesse eurodesse. Käesolevas KIKS-i eelnõu sõnastuses tuleks eelpool kirjeldatud menetlused lõpetada. See kahjustaks kõiki Eesti krediidiandjaid täna ja tulevikus, sest iga riigi osas vastava kooskõlastamise läbimine ei ole majanduslikult mõistlik. Eesti ei peaks siin tegutsevatel krediidiinkassodel keelama võlglastega välismaal suhtlemist. Lisaks näitas eelmine kriis, et võlgnikud kasutavad seda võimalust ning hakkavad kriisiolukorras massiliselt enda aadressiks nimetama välismaa aadresse, elades samal ajal aga Eestis edasi.</p> <p>Teeme ettepaneku sõnastada seaduses piiriülesena teenus siis, kui seda pakutakse välisriigis.</p>
<p>§ 27. Olulist osalust omavatele isikutele esitatavad nõuded Krediidiinkassos võib olulise osaluse omandada, seda omada ja suurendada või krediidiinkasso üle kontrolli saavutada, seda omada ja suurendada igäüks (edaspidi käesolevas peatükis isik):</p>	<p>Antud sätte puhul on kesksel kohal füüsiline isik, kuid olulist osalust võib omada ka juriidiline isik. Palume selgitada/ täiendada seletuskirja vastates küsimusele, et kui krediidiinkassol omab juriidiline isik 100 %-list osalust, siis kas enne KIKS-i jõustumist toimunud ettevõttel tuleb §-s 29 nimetatud andmed Finantsinspeksioonile samuti esitada.</p>
<p>§ 36. Nõukogu ja juhatuse liikmete arv (2) Krediidiinkasso juhatuses peab olema vähemalt kaks liiget, kui põhikiri ei näe ette suuremat liikmete arvu.</p>	<p>Väikesel inkassoettevõttel on ka kahe juhatuse liikme nõue ebamõistlik. Ettepanek täiendada lg 2 järgnevas sõnastuses: „Arvestades krediidiinkasso suurust, tegevuse laadi ja ulatust võib juhatus olla ühe liikmeline.“.</p>
<p>§ 39. Finantsinspeksiooni teavitamine juhtidest, siseaudiitorist ja audiitorettevõtjast</p>	<p>Palume täpsustada, kes on see isik, kes peaks olema valitud/määratud siseaudiitor - kas majasisene, majaväline, keegi kontsernist.</p>

<p>§ 44. Krediiditoimiku pidamine</p> <p>§ 44 lõiget 1 on täpsustatud</p> <p>Krediidiinkasso peab krediidilepingu haldamise eesmärgil kogutud vajalike andmete ja dokumentide kohta krediiditoimikut alates hetkest kui ta määrati viivises olevat krediidilepingut või sellest tulenevat nõuet haldama. Kui krediidiostja ei määra enda esindajaks krediidiinkassot, peab krediiditoimikut krediidiostja. Krediiditoimikut tuleb pidada iga isiku kohta eraldi.</p> <p>(2) Krediiditoimik on käesoleva seaduse tähenduses lepingute, õiendite, otsuste, analüüside ja muude <u>krediidi andmise</u> ja krediidi tasumisega seotud dokumentide kogum.</p> <p>(4) Krediiditoimik peab andma piisavalt informatsiooni <u>krediidi andmise eest vastutavale isikule</u>, samuti siseaudiitorile ja audiitorile ning Finantsinspeksioonile <u>krediidi andmise</u>, krediidilepingute muutmise, jälgimise ja <u>hindamise kohta</u>.</p>	<p>Nõustume märkuste tabelis Eesti Panga kommentaariga (p.3), et nõ ajaloolisi andmeid (algset krediiditoimikut) loovutamisel üle ei anta ja krediidiinkasso krediiditoimik nimetatud andmeid ka ei pea sisaldama. Teeme ettepaneku, et eelnõu § 44 lõiget 1 täiendatakse selguse huvides ka järgmiselt: krediidiasutus või krediidiandja ei ole kohustatud algseid krediiditoimiku andmeid viivises oleva krediidilepingu loovutamisel krediidiinkassole üle andma.</p> <p>KIKS § 44 lõiked 2 ja 4 viitavad, et krediiditoimiku osaks on krediidi andmise ja hindamise dokumendid.</p> <p>Palume täpsustada seaduse sõnastust või täiendada seletuskirja, et krediidi andmise ja hindamise dokumendid säilitatakse krediiditoimiku osana juhul, kui krediidiinkasso mh tegutseb krediidiandjana ning teeb võlgnikuga seotult nimetatud tegevusi. Või jätta käesolevast paragrahvist nimetatud dokumentide loetelu välja, kuna krediidiandjana tegutsedes on KAVS-is kirjeldatud dokumentide loetelu, mida krediiditoimik peab vähemalt sisaldama, sh krediidi andmise ja krediidivõimelisuse hindamisega seotud dokumendid.</p> <p>Samas on jäänud lahtiseks küsimus ja kusagil ei sisaldu ka vastavat selgitust, et milliseid andmeid ja dokumente peaks krediidiandja loovutamisel krediidiinkassole esitama. Palume sellekohast selgitust seletuskirjas.</p>
<p>§ 45. Krediidihalduslepingu sõlmimine</p> <p>(2) Krediidiinkasso, krediidiasutus või krediidiandja säilitab <u>krediidihalduslepingut</u> ja järgmisi andmeid vähemalt viis aastat, <u>kuid mitte kauem kui kümme aastat pärast krediidihalduslepingu lõpetamise kuupäeva</u>:</p>	<p>Palume selgitada, et miks on vajalik krediidihalduslepingule kehtestada säilitamise tähtaeg? Äriühingul on õigus pidada oma arhiivi kasvõi aegade lõpuni, kui ta seda ajaloo jäädvustamiseks tähtsaks peab. Oleme nõus, et erisus tekib isikuandmete säilitamise osas.</p> <p>Ettepanek on välja jätta seadusest krediidihalduslepingule maksimaalse säilitamise tähtaja määramine.</p>

<p>(3) <u>Finantsinspeksioonil võib nõuda kõiki käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmeid.</u></p>	<p>Palume täpsustada lõige 3 sõnastust.</p>
<p>§ 47. Krediidisaaja rahaliste vahendite hoidmine</p> <p>(1) Krediidiinkasso on kohustatud hoidma <u>krediidisaaja rahalised vahendid eraldi maksekontol</u>. Krediidiinkasso <u>ei või neid kasutada</u> oma majandustegevuses, seda mitte ka juhul, kui krediidiinkasso on sõlminud krediidiostjaga krediidihalduslepingu, mis näeb ette vastavate vahendite vastuvõtmist krediidisaajatelt.</p> <p>(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud <u>maksekontol olevad vahendid ei kuulu krediidiinkasso pankrotivara hulka</u>, neid ei saa kasutada sihtvarana võlausaldajate nõuete rahuldamiseks ega pankrotimenetluse läbiviimiseks.</p> <p>(5) Kui krediidisaaja teeb krediidiinkassole makse krediidilepingu osaliseks või täielikuks tasumiseks, esitab krediidiinkasso krediidisaajale <u>paber kandjal või muul püsival andmekandjal tõendi</u> või kinnituse makse tasumise kohta, millest peab olema krediidisaajale näha võlgnetava summa vähenemine.</p>	<p>Arusaamatuks jääb käsitlus – krediidisaaja rahalised vahendid ning et krediidiinkasso ei või neid kasutada oma majandustegevuses. Selgitame, et tegemist ei saa olla krediidisaaja rahaliste vahenditega vaid see on krediidisaaja poolt kohustuse täitmine. Juhul, kui siiski pidada neid krediidisaaja vahenditeks, näeme vajadust määratleda täpselt, mis ajani toodud kohustus kehtib.</p> <p>Samuti selgitame, et kui krediidiinkasso omandab laenuportfellid, siis eeldab ta oma investeringute katmist vastava rahavooga (mis tekib krediidisaajate poolt tehtud maksetega) ning see on osa majandustegevusest.</p> <p>Praktikas hoitakse eraldi klientide raha, kellele osutatakse teenust ning kelle raha ei saa kasutada oma majandustegevuses.</p> <p>Kohustuse katteks laekuvad rahalised vahendid on krediidiinkasso vara. Arusaamatuks jääb, kuidas on võimalik seda pankrotivarast välistada ja kui seda peaks tegema, siis palume selgitada/ täpsustada, et milleks neid vahendeid sellisel juhul peetakse/kasutatakse.</p> <p>Eelnõu kooskõlastuslehel on märkus, et püsiva andmekandjaga võrdsustatakse ka e-keskkond, kuid seda muudatust pole antud teksti veel sisse viidud.</p> <p>Käesolevat tõendi/kinnituse esitamise kohustust ei ole Eestis mitte ühelgi teenuseosutajal ega kaubamüüjal ega ka krediidiasutustel, kellele inimesed teevad igakuised makseid.</p> <p>Toome välja, et kirja saatmise kulu inkassotegevuses on 3,5% keskmisest maksest (paljudel juhtudel ka üle 50% makse suurusest), millest tulenevalt on toodud kohustus majanduslikult teostamatu.</p>

<p>(6) Krediidisaaja poolt krediidiinkassole tehtud maksed loetakse krediidiostjale tasutuks olenemata sellest, kas krediidiinkasso on need summad krediidiostjale edastanud või mitte.</p>	<p>Selgitame, et 1/3 maksetest toimub kohtutäiturite vahendusel, kes teavitavad võlausaldajaid maksetest 10 päeva pärast laekumist. Täitemenetluse puhul peab võlgnikuga võla arvestust täitur ning inkasso ega krediidiostja ei tea võlajääki (sest lisanduvad täituritasud) ega ka viivisejääki, sest maksekuupäeva teab täitur. Samuti puuduvad krediidiinkassol kontaktandmed, mille kaudu toimub täituri ja võlgnikuvaheline suhtlus, millest tulenevalt ei ole krediidiinkassol võimalik vastavat teavet esitada.</p> <p>Käesolev punkt 6 tagab täielikult krediidisaaja kaitse, millest tulenevalt jääb selgusetuks eelnev eraldiseisva maksekonto pidamise regulatsioon.</p>
<p>§ 59. Teabe andmine krediidisaajale</p> <p>(1) Krediidiostja esitab krediidisaajale pärast viivises oleva krediidilepingu või sellest tuleneva nõude omandamist <u>paberkandjal</u> või <u>muul püsival andmekandjal teate</u>, mis sisaldab vähemalt järgmise järgmist teavet:</p> <p>6) krediidiostja või asjakohasel juhul krediidiinkasso või krediidasutuse, krediidiandja või krediidihaldusteenuse osutaja, kellele krediidiinkasso on tegevuse edasi antud, juures olev selgelt eristuv <u>kontaktpunkt</u>, mille kaudu krediidisaaja teavet saab.</p>	<p>Kehtiva võlaõigusseaduse kohaselt võib nõude loovutamise teate edastada ka eelnev nõude omanik.</p> <p>Käesoleval juhul ei pea vajalikuks krediidiandja või – asutuse poolsele teavitamisele lisaks krediidiostja poolt vastavasisulise teate edastamist. Meie hinnangul on see ebamõistlikult koormav ning võib tekitada ka segadust erinevate teadete saajale.</p> <p>Ettepanek on, et teabe edastamise kohustus ei oleks nii võlausaldajal kui ka krediidiostjal, vaid ühel neist.</p> <p>Samuti ei näe võlaõigusseadus ette, et nõude loovutamise teatis peab olema edastatud paberkandjal. Paberkandjal teabe esitamine on ebamõistlikult koormav, kulukas ning muuhulgas ei toeta paberivaba suhtlemist. Praktikas näeme, et inimesed eelistavad elektroonilisi teavitusi paberkirjadele. Elektrooniline teavitus on kiireim võimalus info edastamiseks kliendile.</p> <p>Ettepanek asendada „kontaktpunkt“ „kontaktandmetega“.</p>

<p>8) kinnitus selle kohta, et kohaldub jätkuvalt asjakohane Euroopa Liidu ja siseriiklik õigus, eelkõige mis puudutab tarbijakrediidilepingute täitmist, tarbijakaitset ja krediidisaja õigusi ning <u>kriminaalõigust</u>;</p> <p>9) teave pädevate asutuste kohta, sealhulgas nende aadress ja kontaktandmed, kuhu on krediisaaajal võimalik esitada <u>kaebus</u>.</p> <p>(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teade koos teabega tuleb esitada ka alati enne krediidiinkasso või krediidiostja poolt esimest rahalise kohustuse <u>sissenõudmist</u>. Krediidisaaajal on õigus igal ajal nõuda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe esitamist.</p> <p>(5) Pärast käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase teate esitamist esitab krediidiostja või asjakohasel juhul tema esindajaks määratud krediidiinkasso, krediidasutus või krediidiandja kogu hilisemas <u>teabevahetuses</u> krediisaaajaga käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 6 kohase teabe. Käesoleva lõike esimest lauset ei kohaldata, kui tegemist on esimese teabevahetusega pärast uue krediidiinkasso nimetamist. Sellel juhul esitatakse krediisaaajale käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud teave.</p>	<p>Kriminaalõigusele viitamine ei tundu käesoleval juhul asjakohane ning võib võlgnikku ebamõistlikult hirmutada.</p> <p>Kuna selliste asutuste nimekiri koos vastavate andmetega on pikk ja koormav, siis kas on võimalik alternatiivina viidata, kus toodud info on võlgnikule kättesaadav?</p> <p>Palume selgitada, kas nähaksegi ette kahe teate edastamist? Esimene nõude loovutamisel ning teine samasisuline, millele lisandub rahalise kohustuse info?</p> <p>Käesolevas sõnastuses tekib olukord, kus võlgnik peaks saama kolm teadet: 1. võlausaldaja poolt nõude loovutamise kohta 2. krediidiostjalt nõude omandamise kohta 3. krediidiinkasso või krediidiostja poolt esimesel rahalise kohustuse sissenõudmisel.</p> <p>Sellisel hulgal ja info mahus teabe esitamine on ebamõistlik ning lisaks halduskoormusele võib tekitada ka olukorra, kus krediisaaajast võlgnik ei saa enam aru, et kellele nõue on loovutatud, kas teave on ühe ja sama nõude kohta.</p> <p>Ettepanek on, et seadus näeks ette võlgniku ühekordset teavitamist nõude loovutamise osas.</p> <p>Selgitame, et sissenõudmismenetluse käigus vahetatakse võlgnikuga kümneid kirju (sms, e-kiri, paber kiri) ning tehniliselt ei ole selle info paigutamise sms sõnumisse võimalik ning ka mitte igasse e-kirja ei ole selle lisamine mõistlik.</p> <p>Ettepanek on sellist nõuet mitte kohaldada, kui andmekandja ei võimalda sellises mahus infot edastada.</p>
--	---

<p>§ 61. Krediidiostja õigus <u>saada teavet krediidasutuselt</u></p>	<p>Käesolevaga palume selgitada, kas üksnes krediidasutuselt on krediidiostjal õigus antud paragrahvis nimetatud teavet saada või nähakse ette ka krediidiandja poolt teabe esitamist lepingueelsete läbirääkimiste käigus krediidiostjale?</p>
<p>§ 94. Tegevuse kooskõlla viimine käesoleva seaduse nõuetega (1) Isik, kes on registrisse kantud ja tegelenud enne käesoleva seaduse jõustumist käesoleva seaduse § 3 lõikes 1 nimetatud tegevusega, mis puudutab viivises olevaid krediidilepinguid, peab taotlema Finantsinspeksioonilt tegevusluba ning viima oma tegevuse ja dokumendid käesolevas seaduses sätestatuga vastavusse hiljemalt: 1) 2024. aasta 29. juuniks või oma tegevuse eelnimetatud kuupäevaks lõpetama kui krediidihaldustegevus puudutab krediidasutuse poolt väljastatud krediidilepinguid; 2) 2024. aasta 31. detsembriks või oma tegevuse eelnimetatud kuupäevaks lõpetama kui krediidihaldustegevus puudutab krediidiandja poolt väljastatud tarbijakrediidilepinguid.</p>	<p>Seadus jõustub 2024. aasta 1. märtsil. Hetkel krediiditurul inkassona tegutsevad äriühingud, kes soovivad pärast seaduse jõustumist jätkata oma tegevust, peavad Finantsinspeksiooni vastavasisulise tegevusloa saama hiljemalt 2024. aasta 29. juuniks või 2024. aasta 31. detsembriks (sõltuvalt sellest, kas hallatakse pankade poolt väljastatud viivises olevaid laenulepinguid või mittepankade poolt väljastatud viivises olevaid tarbijakrediidilepinguid).</p> <p>Palume selgitada, kuidas peab siinjuures talitama, kui inkasso on omandanud näiteks portfelligest 20% ulatuses pankade poolt väljastatud viivises olevaid laenulepinguid, kuid ülejäänud on mittepankade poolt väljastatud lepingud?</p> <p>Märgime, et planeeritava seaduse jõustumise ja üleminekusätete valguses on seadusesse sisse kirjutatud krediidihaldustegevuse kui teenuse peatumine tegelikkuses mitmeks kuuks. Enne seaduse jõustumist ei ole võimalik Finantsinspeksioonile tegevusloa taotlusi esitada ning eelnõu § 94 lg 3 kohaselt ei ole isikul lubatud alates 2024. aasta 29. juunist (pankade krediidilepingutega seonduv tegevus) või alates 2024. aasta 31. detsembrist (krediidiandjate krediidilepingutega seonduv tegevus) kuni tegevusloa saamiseni tegeleda krediidihaldustegevusega. See tähendab, et tegevusloa taotlused saavad krediidiinkassod esitada kõige varem 1. märtsil 2024. Finantsinspeksioonil on taotluste menetlemiseks aega kuni 6 kuud taotluse esitamisest ning praktikas näeme, et lühema tähtajaga tegevuslubade väljastamist ei toimu, st. seaduses lubatud maksimaalne tähtaeg kasutatakse alati ära. Siinkohal märgime, et ehkki eelnõu näeb</p>

	<p>menetlustähtajaks ette 3 kuud arvates kõigi vajalike nõuetekohaste andmete ja dokumentide saamisest ning nõuete täitmisest, tõlgendab Finantsinspeksioon teiste finantsvaldkonna tegevuslubade menetlustes antud tähtaega selliselt, et kuni taotleja vastab Finantsinspeksiooni küsimustele, mida praktikas on mitu ringi, ei hakka eelviidatud 3-kuuline tähtaeg kulgema. Seetõttu kulubki praktikas tegevusloa menetlusele maksimaalne seaduses sätestatud tähtaeg, ehk siis antud juhul 6 kuud. Näeme, et Finantsinspeksiooni töökoormuse suurenedes (hetkel on menetluses mitmeid nõ. uusi tegevuslube, nt ühisrahastus ja seoses käesoleva eelnõuga saame eeldada samaaegselt mitme uue menetluse alustamist) ei saa viidatud tähtajad kuidagi lüheneda. Eeltoodust järeldub, et kõige varasemalt võime prognoosida uute tegevuslubade väljaandmist septembri alguses 2024. Krediidiasutuste poolt väljastatud krediidilepingutega seonduvat krediidihaldustegevust aga ei ole eelnõu kohaselt lubatud teostada vahemikus 29. juunist 2024 kuni tegevusloa saamiseni, seega vähemalt kaheks kuuks peavad praegu selliste laenudega tegelevad ettevõtjad tegevuse peatama. Leiame, et sellise tegevuse peatamise seadusesse planeerimine ei ole mõistlik ega kooskõlas ei ühegi huvigrupi õigustega, ei krediidiinkassode, krediidilepingute müüjate, krediidisaaajate ega ka Finantsinspeksiooni huvidega, kes peab n.ö kiirkorras taotlusi menetlema. Peame seega vajalikuks pikema üleminekuaja sätestamist või selget sätet, mis ütleks, et kuni õigeaegselt esitatud tegevusloa taotlused on menetluses, on taotlejatel õigus senise tegevusega jätkata.</p>
<p>§ 96. Finantsinspeksiooni seaduse muutmine</p> <p>6) paragrahvi 39 lõiget 2 täiendatakse punktiga 2² järgmises sõnastuses:</p>	<p>Eestis 5 suurema inkassofirma menetluses olevate nõudejääkide erinevus on üle 100 korra. Seetõttu selle näitaja alusel ühe määraga õiglast tasu kehtestada ei ole meie hinnangul võimalik. Ühtlasem oleks tasu kehtestamine bilansimahu järgi või fikseeritud summas, sest järelevalvetoimingud on üsna võrdsed sõltumata ettevõtte suuruselt.</p>

<p>„2²) krediidiinkasso või välisriigi krediidiinkasso Eesti filiaali korral 0,001–0,1 protsendiga krediidiinkasso poolt hallatavate krediidilepingute ja nendest tulenevate nõuete koondjäägist;“</p> <p>7) paragrahvi 41 täiendatakse lõikega 5⁴ järgmises sõnastuses: „(5⁴) Krediidiinkasso järelevalvetasu mahuosa ettemakse arvutamisel võetakse aluseks tema või vastava välisriigi krediidiinkasso Eesti filiaali Inspektsioonile esitatud eelmise aasta raamatupidamise aastaaruandes kajastatud hallatavate krediidilepingute ja nendest tulenevate nõuete <u>koondjäägi kogusumma</u> .“</p>	<p>Selgitame, et majandusaasta aruandes ei kajastata nõuete jääki. Teenuse nõuded ei ole inkassoettevõtte bilansis ning juhul, kui inkasso on need ostnud, siis on need bilansis ostuhinnas, mida amortiseeritakse.</p>
<p>Eelnõu § 97 Krediidiandjate ja -vahendajate seaduses tehakse järgmised muudatused:</p> <p>5) paragrahvi 44 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses: „(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 4¹ sätestatud krediidilepingu täitmise jälgimise ja krediidilepingu muutmise kohta peab olema siseeeskirjas sätestatud vähemalt järgmine: 1) viivituses olevate tarbijakrediidilepingutest tulenevate kohustustega tegelemise poliitika või strateegia ja vastav menetluskord <u>kuni 90 päeva ja rohkem kui 90 päeva viivituses olevate kohustuste, sealhulgas krediidiandja hinnangu meetodika, kui krediidiandja teeb tarbijale ettepaneku võlaõigusseaduse §-s 416¹ sätestatud võla ümberkujundamise abinõude rakendamiseks;</u> 2) viivituses olevate tarbijakrediidilepingutest tulenevate rahaliste kohustuste suhtes kohtu- või täitemenetluse toimingute alustamise poliitika või strateegia, kui tarbija varalise seisundi või koostöö puudumise tõttu ei ole leitud kokkulepet, sealhulgas jätkusuutlikku lahendust võla ümberkujundamiseks.“</p>	<p>Palume selgitada kas nii pika ajavahemiku (kokku 180 päeva) sätestamine on otstarbekas ning millisest sündmusest alates (koguvõla tekkimisest, ühe osamakse tasumata jätmisel või muul juhul) tuleb arvestada ajavahemikku kuni 90 päeva ja rohkem kui 90 päeva. Palume kaaluda võimalust, et viivituses kohustustega tegelemise poliitika või strateegia ja vastav menetluskord, mis peab sätestama siseeeskirjas võla ümberkujundamise abinõude rakendamiseks, hõlmaks lühemat perioodi nt vähemalt 90 päeva või olenevalt finantseerimistootest ka rohkem kui 90 päeva. Sellisel juhul saaks krediidiandja paindlikumalt strateegia välja töötada tulenevalt vajadusest ja krediiditoote iseloomu arvestades.</p>

<p>7) seadust täiendatakse §-ga 50¹ järgmises sõnastuses „§ 50¹. Suhtlus võlgnikust krediidisaaajaga ja tegelemine krediidihaldustegevusega Kui krediidiandja või kredidivahendaja tegeleb ise krediidihaldustegevusega, kohaldatakse tema suhtes krediidiinkassode ja -ostjate seaduse §-des 58–60 krediidiinkassole või krediidiostjale ettenähtud nõudeid ning asjakohasel juhul krediidiinkassode ja -ostjate seaduse §-s 45 sätestatud juhul kui krediidiostja on sõlminud krediidiandjaga krediidihalduslepingu.</p>	<p>Jätkuvalt jääb selgusetuks KIKS § 59 kohaldamisala olukorras, kus krediidiandja viib ise läbi krediidihaldustoiminguid enda poolt väljastatud laenu osas, s.t. ei ole nõuet ostanud. KIKS § 59 lg 1 kohaselt tarbijale antav teave on tervikuna selgelt suunatud sellele, et anda tarbijale teavet uue võla sissenõudja kohta ning selle kohta, millist võlga see uus sissenõudja sisse nõuab. Vaatamata eelnõu märkuste tabelis antud selgitustele ja eelnõus tehtud parandusele (uues versioonis ei pea nõude aluseks olevaid dokumente esitamata alati, vaid asjakohasel juhul), on ikkagi jätkuvalt arusaamatu, mis hetkel ja kuidas peab seda sätet kohaldama oma krediiti sisse nõudev krediidiandja. Ettepanek: Eelnõu võiks piirduda regulatsiooniga, mis on kooskõlas eelnõu eesmärgiga, s.o. reguleerida inkassofirmade ja nendega seotud isikute (nn võlgade ülesostmise finantseerijate) tegevust. Ei ole põhjendatud ega vajalik KIKS sätete laiendamine krediidiandjatele ja -vahendajatele, kelle tegevus tarbijale teabe andmisel ja kaebuste lahendamisel on KAVS-i kaudu juba piisavalt reguleeritud. Või palume täpsustada KAVS § 50¹ sõnastust, et oleks arusaadav, millist teavet tuleb krediidiandjal krediidisaaajale konkreetselt esitada KIKS § 59 lõikest 1 tulenevalt.</p>
<p>8) seadust täiendatakse §-ga 57¹ järgmises sõnastuses: „§ 57¹. Krediidiostjate kohta andmete esitamine Finantsinspektsioonile (1) Krediidiandja, kes loovutab viivises oleva tarbijakrediidilepingu või sellest tuleneva nõude krediidiostjale, esitab Finantsinspektsioonile järgmise teabe: 1) krediidiostja või asjakohasel juhul tema krediidiinkassode ja -ostjate seaduse § 62 kohaselt määratud esindaja juriidilise isiku tunnus, selle puudumise korral krediidiostja või tema juhatuse liikmete ja olulist osalust omavate isikute nimed ja andmed ning krediidiostja ja tema</p>	<p>FinanceEstonia arvamuskirja lisasime kommentaarina ka teema, mis puudutas IT süsteemide ettevalmistamiseks vajalikku aega ka KAVS § 57¹ kehtestatava uue aruandluse osas (igal poolaastal FI-le raporteerimine, kellele ja mis nõuded on loovutatud, lg 4 näeb ette ka vastavate aruandlusvormide ja meetodika kehtestamise). Leidsime, et aruandluskohustuse tekkimise osas võiks olla pikem ettevalmistusperiood. Seaduse planeeritud jõustumise aega on eelnõu uues versioonis küll nihutatud 1. märtsiks 2024 (enne oli 30.12.2023), kuid kas see on ikkagi piisav.</p>

<p>krediidiinkassode ja -ostjate seaduse § 62 kohaselt määratud esindaja aadress;</p> <p>2) loovutatud viivises olevatest krediidilepingutest tulenevate nõuete või krediidilepingute koondjääk, samuti nende nõuete või krediidilepingute arv ja iga krediidi suurus.</p> <p>(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud teave peab muu hulgas sisaldama asjakohasel juhul teavet tarbijakrediidilepingute tagatiseks olevate varade liikide kohta.</p> <p>(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe aruandeperiood on poolaasta. Teave esitatakse ühe kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. Kui teabe esitamise viimane kuupäev on puhkepäev, võib teabe esitada hiljemalt puhkepäevale järgneval esimesel tööpäeval. Finantsinspeksioon võib vajaduse korral nõuda aruande esitamist kord kvartalis, muu hulgas põhjusel, et paremini jälgida suurt hulka laenude loovutamisi, mis võivad aset leida kriisi ajal.</p> <p>(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe võib esitada koos käesoleva seaduse § 57 lõikes 2 ettenähtud aruannetega.</p> <p>(5) Valdkonna eest vastutav minister võib oma määrusega näha ette krediidiosõtjate kohta andmete esitamise aruannete vormid, koostamise metoodika ja esitamise korra.</p>	<p>Arvestades, et aruandlusperioodiks on poolaasta ning aruanne tuleb esitada ühe kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu, siis tekib ka küsimus sellest, kas esimene aruandlusperiood on poolik poolaasta alates seaduse jõustumisest (01.03.2024 – 30.06.2024) või esimene terve poolaasta (01.07.2024 – 31.12.2024). Eelistada tuleks seda viimast varianti, sest siis tuleb esimene aruanne esitada alles 31.01.2025.</p>
<p>§ 98. Krediidiasutuste seaduse muutmine</p> <p>2) seaduse §-i 88 täiendatakse lõikega 45 järgmises sõnastuses: „(45) Krediidiasutus on kohustatud avaldama pangasaladuse Statistikaametile riikliku statistika seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks, juhul kui klient on krediidiasutusele selleks nõusoleku andnud</p>	<p>Palume täpsustada kas Statistikaametile andmete avaldamist eeldatakse üksnes krediidiasutuste ehk pankade poolt?</p> <p>Krediidiantjate puhul ei ole üheselt mõistetav, kas KASi pangasaladuse sätted kohalduvad KAVSidele samuti või mitte, sest KAVS § 50 lg 6 ütleb järgmist: Krediidiantja või -vahendaja töötaja, juht, aktsionär või osanik, kellel on juurdepääs kliendi isikuandmetele, on kohustatud hoidma saladuses talle teatavaks saanud isikuandmeid tähtajatult, kui isikuandmete kaitse seaduses või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta</p>

	(isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88) või muus õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.
<p>Eelnõu § 101 Võlaõigusseaduse muutmine</p> <p>VÕS § 415 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: „(1) Tarbijalt võib võlgnetavate maksete tasumisega viivitamise korral nõuda viivist, mis võib olla kuni kahekordne tarbijakrediidilepingus ettenähtud intressimäär, kuid mis ei või ühelgi juhul olla kõrgem kui käesoleva seaduse § 4062 lõikes 1 sätestatud krediidi kulukuse määra ülempiir. See ei välista ega piira krediidiandja õigust nõuda tarbijalt viivist ületava kahju hüvitamist. Kokkulepe, millega nähakse ette eespool sätestatud kõrgem määr või kokkulepe, millega võimaldatakse tarbijalt nõuda maksetega viivitamisel eelkõige käsiraha või leppetrahvi, on tühine.“</p>	<p>Pakutud kompromissvariant on ebaõnnestunud, kuna seob viivise ülempiiri krediidi kulukuse määra ülempiiriga. Krediidi kulukuse määr on kindla valemi alusel lepingu sõlmimisel arvutatav krediidi kulukuse näitaja, mis ei ole sisu poolest viivisemääraga seostatav. On loogiline, et viivisemäär kõrvutatakse intressimääraga (ka viivis on oma olemuselt intress, st. viivitusintress), kuid mitte krediidi kulukuse määraga.</p> <p>Viivise ja kulukuse määra ülempiiri vaheline seos tekitab ka praktilise probleemi. Viivise suurus tuleb avaldada juba tarbijakrediidilepingus nii aasta- kui päevamäärana (VÕS § 4031 lg 1 p 11), kuid krediidi kulukuse määra ülempiir muutub iga poole aasta tagant. Kui klient jääb maksega viivitusse, siis tekib küsimus, millise hetke KKM ülempiirile peab viivisemäär vastama – kas lepingu sõlmimise hetke KKM ülempiirile või rikkumise hetke ülempiirile. Krediidi kulukuse määr arvutatakse välja lepingu sõlmimisel ning ka vastavust KKM ülempiirile hinnatakse lepingu sõlmimise hetke seisuga. Kui viivisemäär ülempiir jääb eelnõus siiski seotuks KKM ülempiiriga, siis tuleks sätestada, et määravaks on just lepingu sõlmimisel kehtinud KKM ülempiir. Vastasel korral võib tekkida olukord, kus viivisemäär muutub iga poole aasta tagant, samas kui lepingujärgne intressimäär jääb samaks.</p> <p>Kokkuvõttes tuleks eelistada täna kehtivat selget regulatsiooni, mis sätestab viivisemäär maksimumina lepingujärgse intressimäärana, ning seda mitte muuta. Lepingujärgne intressimäär (ning selle kaudu ka viivisemäär) on krediidi kulukuse määra regulatsiooni kaudu juba seaduse tasandil piiratud. Viivis on instrument, mis astub lepingu</p>

	<p>rikkumise korral intressi asemele (s.t. lõpeb intressi arvestus ja algab viivise arvestus), ning mis seetõttu peab tagama, et võlgnik ei satuks lepingu rikkumise kaudu soodsamasse olukorda, võrreldes lepingu täitmisega.</p>
<p>„§ 416¹. Tarbijakrediidilepingu kohtuväline ümberkujundamine (1) Krediidiandja <u>peab</u> tarbijale enne viivises oleva krediidilepingu suhtes kohtu- või täitemenetluse toimingute alustamist, muuhulgas käesoleva seaduse § 416 lõikes 2 nimetatud läbirääkimiste käigus, hindama ning <u>asjakohasel juhul</u> pakkuma <u>üheselt mõistetavate väljenditega</u> võimalust kohtuväliselt nõue ümberkujundada või muul kujul osaliselt või täielikult refinantseerida (edaspidi võla ümberkujundamine).</p>	<p>Kuigi eelnõu II versioonis on loobutud VÕS § 416 lg 2 muutmisest, on see probleemne regulatsioon paigutatud VÕS § 416¹ lg 1 sisse. Probleemseks muudab nimetatud sätte asjaolu, et tegemist on krediidiandja kohustusega „peab“, kuid selle kohaldamise tingimused väga ebamäärased. Ei ole üheselt arusaadav, milliseid hindamistoiminguid tuleb läbi viia ning millal on asjakohane pakkuda võlgnikule võimalust nõuet ümber kujundada.</p> <p>Segaseks jääb ka fraas „üheselt mõistetavate väljenditega“. Kas siin on mõeldud seda, et tuleb pakkuda juba välja konkreetsed meetmed konkreetsete nimetustega, nt kasutades VÕS § 416¹ lg 3 sätestatud meetmete kirjeldusi?</p> <p>Samuti jääb ebaselgeks, kas krediidiandja peab sellise hindamise läbi viima ja võimalusi välja pakkuma omal algatusel ja initsiatiivil ka siis, kui võlgnik ei ole meeldetuletustele reageerinud ega ole näidanud huvi kokkulepete vastu. Finantsinspektsiooni märgukirja alusel on seni olnud põhjust pakkuda restruktureerimismeetmeid ikkagi vaid nendel juhtudel, kui „krediidivõtja on realselt näidanud häid finantsuhteid finantsjärelevalve subjektiga (s.t head maksekäitumist, sh võlgnevuse märkimisväärsed tagasimaksud enne asjaomase sündmuse toimumist) ja selget koostöövalmidust“. See on ka mõistetav, kuna info, mille pinnalt anda hinnanguid meetmete sobivuse kohta, on ilma krediidisaaaja panuse ja koostööta puudulik.</p> <p>Seetõttu tuleks seada krediidiandja kohustus pakkuda välja konkreetseid meetmeid ikkagi alles siis, kui krediidisaaaja on ise vastavat huvi üles näidanud (nt kui saab krediidiandjalt VÕS § 416 lg 2 kohaselt info läbirääkimiste võimaluse osas) ning teeb selleks krediidiandjaga koostööd (s.h. esitab nõutava teabe ja dokumendid,</p>

<p>(3) Krediidiandja võib võla ümberkujundamiseks muu hulgas teha ettepaneku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <u>krediidilepingu tähtaja pikendamiseks;</u> 2) <u>tagasimakse tasumise täielikuks või osaliseks edasilükkamiseks teatud ajavahemikuks;</u> 3) krediidilepingu liigi muutmiseks; 4) nõudest osaliselt loobumiseks või erinevatest tarbijakrediidilepingutest tulenevate nõuete summeerimiseks; 5) intressimäära muutmiseks; 6) vääringu konverteerimiseks. <p>(4) Kui seoses võla ümberkujundamisega muudetakse ühe või mitme krediidilepingu kehtivaid tingimusi muu kui tähtaja pikendamise tingimuse osas, näidatakse kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis sõlmitud kokkuleppes iga esialgne krediidisumma ning intresside, viiviste ja muude krediidi kasutamise <u>tasude arvestus</u>. Kui kokkulepe krediidilepingu tingimuste muutmise kohta ei vasta käesoleva lõike esimeses lauses sätestatule, siis on selline kokkulepe tühine.“</p>	<p>mida krediidiandja vajab VÕS § 416 lg 2 kohase hinnangu kujundamiseks).</p> <p>Palume selgitada, milles seisneb lg 3 p 1 ja p 2 erinevus? Kas tähtaja pikendamine on ainult see kui muutub lepingu lõpptähtaeg?</p> <p>Palume selgitada, et mida on mõeldud tasude arvestuse all?</p> <p>* võlgnevuses olevaid summasid ja nende kujunemist (intressi summa x eurot ja detailne intressi võlgnevuse kujunemise arvestus?) või piisab kui tuua välja intressi võlgnevuse summa?</p> <p>* jääb ka ebaselgeks kas siin on mõeldud üldse võlgnevusi või uue kokkuleppe alusel küsitavaid tasusid?</p>
--	--